

Mór Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata

2014. június

TARTALOMJEGYZÉK

1 Bevezetés	3
2 A felülvizsgálat indoka	4
3 Felülvizsgálat menete	5
4 Helyzetelemzés	5
4.1 Demográfiai mutatók	6
4.2 Jogszabályi háttér változása	6
4.3 A HEP térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	8
5 A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	9
5.1 Foglalkoztatottság, munkanélküliség	10
5.2 Képzések	10
5.3 Közfoglalkoztatás	13
6 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	15
6.1 Gyermekvédelmi ellátások	15
6.2 Közösségi munka	17
7 A nők helyzete, esélyegyenlősége	21
8 Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	23
9 A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége	25
10 Összegzés	30
11 Lehetőségek	30
12 Az Intézkedési Terv megvalósulása	31
12.1 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	31
12.2 A gyermekek esélyegyenlősége	31
12.3 A nők esélyegyenlősége	32
12.4 Az idősek esélyegyenlősége	32
12.5 A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	33
Melléklet	1
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	1

1 Bevezetés

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 31.§-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A jogszabály értelmében a programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi programot települési önkormányzati köztisztviselők készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A települési önkormányzati köztisztviselők képzését a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI) mentorai végzik.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A program elkészítését szabályozza a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. Kormányrendelet, illetve a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet.

A települési önkormányzat a helyzetelemzés alapján öt évre szóló intézkedési tervet készít. A helyi esélyegyenlőségi programot kétfévente kell felülvizsgálni, melynek alapján módosítják az intézkedési tervet, és ha szükséges, a programot.

Fentiek alapján Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2013. évben elkészítette programját, melyet a 165/2013.(VI.26.) számú határozatával elfogadott.

Ezt megelőzően széleskörű fórumon, valamint a Szociális és Egészségügyi Bizottság Szociálpolitikai Kerekasztallal kibővített ülésén tárgyalta meg a HEP-et.

A TKKI – mint erre kijelölt – a HEP-et megvizsgálta és a jogszabályi feltételeknek megfelelőnek találta.

A program nyilvánossága:

A program felkerült a Türr István Képző és Kutató Központ honlapjára (tkki.hu), itt bárki számára elérhető.

Megtekinthető a város honlapján és egy példány elhelyezésre került a Városi Könyvtárban.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról szóló 229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet 21/B.§-a értelmében a HEP megküldésre került a Móri Tankerület, az Oktatási Hivatal valamint a Fejér Megyei Kormányhivatal részére.

Az elfogadást követően kezdődött meg az a munka, melynek során az intézmények hathatós segítségével az Intézkedési Tervben megjelölt feladatok megvalósulnak.

Az egyes megvalósult intézkedéseket illetve a megvalósulás érdekében tett lépéseket folyamatosan rögzíti a Polgármesteri Hivatal a tkki.hu felületen.

A Képviselő-testület elé terjesztett ezen javaslat a felülvizsgálat tárgyában szintén felkerül a tkki.hu oldalra, nyilvánossá téve.

2 A felülvizsgálat indoka

A program kétévenkénti felülvizsgálata jogszabályi követelmény, de a mentori hálózat ajánlása szerint célszerű áttekinteni az eltelt egy évet is. Lehetséges, hogy már most található olyan intézkedés az intézkedési tervben, mely létrejötté kétséges a megjelölt határidőre. Helyette megjelölhető más, időközben előtérbe került probléma megoldására tett javaslat.

Ezen kívül az ÁROP 1.A.2. A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése című pályázattal kapcsolatban kerül sor a felülvizsgálatra. Amennyiben a pályázó rendelkezik esélyegyenlőségi programmal, akkor vállalni kell annak felülvizsgálatát és kibővítését új érdemi tartalommal.

3 Felülvizsgálat menete

A Türr István Képző és Kutató Központtal megtörtént a kapcsolatfelvétel. Ennek során a Központ szakemberei javaslata szerint bármikor módosíthatja, tárgyalhatja a testület a HEP-et. Az eddig megvalósult (akár az Intézkedési Tervben nem is szereplő intézkedéseket) be lehet írni az anyagba az adott célcsoportokhoz, a tervezettek határideje pedig módosítható az Intézkedési tervben. Információgyűjtés történt az elmúlt év eseményeiről (levelek, elektronikus levelek, telefon és személyes megbeszélés útján).

5

A már teljesült feladat átvizsgálása (pl. Információs füzet kijavítása, javított példány megküldése).

2014. június 16.-án került sor a Szociálpolitikai Kerekasztal kibővített ülésére, ahol a résztvevők a HEP felülvizsgálata tárgyában észrevételeiket elmondták és javaslatot tettek az anyag kibővítésére.

Az így átdolgozott HEP-et terjesztjük a Képviselő-testület elé.

4 Helyzetelemzés

A HEP a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye korlátozott marad a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A jogszabályok kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekintik a romákat, a nőket és a fogyatékos személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a gyermekek és idősek esetében is felmerülhet.

A helyzetelemzés során kell áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását és feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Meg kell határozni e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Intézkedési Terv tartalmazza.

4.1 Demográfiai mutatók

Mór város lakossága a 2013. december 31-ei adatok szerint: 14.631 fő, ebből:		
18 év alatti gyermekek száma		2.661 fő, ebből
	0-3 éves korú	584 fő
	4-6 éves korú	431 fő
	7-14 éves korú	1.080 fő
	15-18 éves korú	566 fő.
összes férfi		7039 fő
összes nő		7497 fő
özvegy		1138 fő
	ebből férfi	162 fő
	ebből nő	976 nő

4.2 Jogszabályi háttér változása

A szociális területet lefedő, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) jelentős változáson ment keresztül.

A 2013. évi LXXV. törvény és a 197/2013.(VI.13.) Kormányrendelet módosítja ezen jogszabályokat. A törvénymódosítás értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnik, és önkormányzati segéllyé olvad össze.

A törvény felhatalmazása szerint a települési önkormányzatnak legkésőbb 2013. december 31-éig kellett megalkotnia az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

Ezen felhatalmazás értelmében került sor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 9/2011.(III.31.) Önkormányzati rendelet és a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 7/1998.(III.31.) Önkormányzati rendelet módosítására, összhangban a törvénymódosítással.

A hatáskörök a szerint kerültek módosításra, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41.§ (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület hatáskörét a jegyzőre átruházza.

A méltányossági közgyógyellátás megállapításával kapcsolatos feladat 2014. január 1-jétől jegyzői hatáskorból a települési önkormányzat képviselőtestületének hatáskörébe kerül.

Az önkormányzati segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető, egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kellett szabályozni, hogy az nem lehet alacsonyabb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ánál (37.050.-Ft).

(2013. évben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 28.500.-Ft).

Ettől eltérően a megállapított jogosultsági értékhatár magasabb: család esetén 150% (42.750.-Ft), illetve egyedülálló személy esetén 200 % (57.000.-Ft) és gyermeket egyedül nevelő személy esetén 175 % (49.875.-Ft).

A Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtja az önkormányzati segélyt. A törvény ajánlásával elsősorban azokat a személyeket indokolt önkormányzati segélyben részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Ezek figyelembe vételével került meghatározásra az önkormányzati segély igénylése esetén figyelembe vehető indokok köre. A különös méltánylást érdemlő esetek a 2013. december 31-éig hatályos rendeletben is szerepeltek illetve ez került bővítésre.

A korábban a közoktatásról szóló törvényből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tényének megállapítása a Gyvt. szabályozása értelmében 2013. szeptember 1. napjától a jegyző feladata.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében 3 körülményből (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete) legalább 1 fennáll, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához pedig a fenti 3 körülményből legalább kettőnek kell fennállnia.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a gyermekek részére a köznevelés területén kedvezményeket, támogatásokat, jogosultságokat biztosít.

Az étkeztetés esetében a Szt. 62.§(1) bekezdése határozza meg a szociális rászorultság szempontjait, melyek között szerepel a hajléktalanság is, mint rászorultsági szempont. Ezzel az új rászorultsági szemponttal egészült ki a helyi rendelet.

A HEP kapcsolódott a települési önkormányzati dokumentumokhoz, így a Szociális szolgáltatástervezési koncepcióhoz is. A koncepció felülvizsgálatára 2014. évben került sor.

4.3 A HEP térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Móri Többcélú Kistérségi Társulás tagjai: Mór, Bakonycsernye, Balinka, Bodajk, Csákberény, Csókakő, Fehérvárcsurgó, Isztimér, Kincsesbánya, Magyaralmás, Nagyveleg, Pusztavám és Söréd.

8

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 95. § (4) bekezdésére tekintettel 2013. június 30-i hatállyal a Móri Többcélú Kistérségi Társulás önálló munkaszervezeteként működő Móri Kistérségi Iroda a Móri Polgármesteri Hivatalba történő beolvadással megszűnt.

2013. július 1-jétől a társulás munkaszervezeti feladatait a Móri Polgármesteri Hivatal látja el.

A Móri Kistérségi Iroda szervezeti egységként működő Hajléktalanok Átmeneti Szállása önálló intézménnyé alakult Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállása névvel – a Móri Kistérségi Irodából történő kiválás útján - 2013. június 29-i hatállyal.

A Mikrokörzeti Szociális Intézményi Társulás 2005. november 30-án jött létre Mór, Csákberény, Fehérvárcsurgó, Pusztavám társulásaként. A mikrotérség kialakulásának a földrajzi elhelyezkedés adott alapot, illetve a körjegyzőség is elősegítette a szerveződését (Pusztavám, Csákberény).

A társulás összehangolja a mikrokörzet területén a szociális tevékenységet és szolgáltatásokat végző intézmény fejlesztését, szolgáltatásainak biztosítását és működését.

A társulás az étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás közös biztosítását vállalta.

2012. január 1-jei hatállyal csatlakozott a Társuláshoz további három település: Magyaralmás, Kincsesbánya és Isztimér..

Ezen társulás fenntartásában működik a Szociális Alapszolgáltatási Központ.

Itt említhető meg a megyei hatáskörű Fejér Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház Székesfehérváron (Rákóczi u.25.). A Fejér megyében élő állampolgárok tájékoztatása, segítése céljából tartanak ügyfélfogadást heti 10 órában. Fogadóórájuk kibővült az Egyenlő Bánásmód Hatóság Fejér megyei referensének fogadóóráival.

Adatbázisukat folyamatosan frissítik a hátrányos megkülönböztetés által érintett csoportok érdekvédelmét vállaló, vagy részükre tanácsadást, szolgáltatást nyújtó megyei szervezetekről, szakemberekről.

5 A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

9

A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányosságokban mutatkoznak meg. Kialakulásának oka többek közt a munkanélküliség, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságai. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység.

Móron nem jelentkezik problémaként a gyermekszegénység. Elmondható, hogy térségünk nem tartozik a hátrányos helyzetű térségek közé.

Az egy főre jutó belföldi jövedelmet nézve Móron a megyei átlag feletti a mutató.

A 2008. évi világgazdasági válság okozta munkanélküliség hatásai nem érződnek, a munkanélküliségi mutatók kedvező képet adnak. A devizahitel okozta eladósodás azonban jelentős problémaként megfigyelhető, nemcsak a fiatalok körében. Az elmúlt évben mintegy 7 családról van tudomása a Polgármesteri Hivatalnak, akik otthonukat az Eszközkezelő Kht-nak ajánlották fel.

A több gyermeket nevelő nagycsaládosok általában nehéz anyagi körülmények között élnek, közöttük jellemzően több a roma család.

A lakosság anyagi problémájának megoldása érdekében Mór Város Képviselő-testülete jelentős módosítást vezetett be 2014. január 1. napjától a helyi szociális szabályozásban.

Az 1.2 fejezetben ismertetett szociális rendeletmódosításra törvényi előírások miatt került sor, ám a jogosultsági értékhatárok igen jelentős emelésére már a helyi akarat adott lehetőséget.

A Képviselő-testület kifejezte abbéli szándékát, hogy a szociális támogatásokra a szükséges forrásokat 2014. évben biztosítja (és a jövőben is).

5.1 Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A Móri Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége tájékoztatást adott a körzet munkaerő-piaci jellemzőiről, bár kizárólag csak móri adattal nem áll rendelkezésükre. A móri kirendeltség körzetének munkaerő-piaci adatai lényegesen kedvezőbbek a megyei és az országos értékhez viszonyítva is. A munkanélküliségi ráta 2014 áprilisában 4,8% volt, ami a körzetben 685 fő regisztrált álláskeresőt jelent. Az álláskeresők összetétele is kedvezőbben alakul a megye más térségeihez képest, az iskolai végzettséget, nemek szerinti összetételt és az ellátásban töltött időt vizsgálva. Ebben közrejátszhat az előző év közfoglalkoztatási programja is, amely során közel 400 fő került közvetítésre az országos és helyi közfoglalkoztatásba.

10

A nyilvántartott álláskeresőkön belül a legkiszolgáltatottabb csoportok az aluliskolázottak, a pályakezdők, a nők és az 50 év feletti korosztály. A kormányzat kiemelt figyelmet fordít ezen csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelésére, s az ehhez szükséges eszközök is többnyire rendelkezésre állnak.

Különösen nagy hangsúlyt kapott a 2007. évben elindított és 2015. évig tartó TÁMOP1.1.2 program keretében rendelkezésre álló keret hatékony felhasználása. A program lehetőséget ad az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők felzárkóztatását célzó, illetve szakmával nem rendelkezők piaci igényeknek megfelelő szakmai, valamint az elavult szakmával rendelkezők átképzésére. A program keretében prioritást élveznek a fenti célcsoportba tartozó álláskeresők.

Ezek mellett népszerű az önfoglalkoztatás támogatása, amely során az álláskereső vállalkozás formájában saját maga oldja meg a foglalkoztatást, amit vissza nem térítendő, vagy rendkívül kedvező feltételekkel nyújtott hitelekkel segítenek.

2013-ban indította a kirendeltség a Nők 40 elnevezésű programot, amely a nyugdíj előtt álló nők szükséges jogviszonyának támogatott foglalkoztatással történő megszerzését célozta. Sajnos a térségben alacsony volt az érdeklődés.

5.2 Képzések

2013. és 2014. évben is több képzési lehetőséget biztosított a kirendeltség ügyfeleik számára, amelyek lehetőséget biztosítanak az elsődleges munkaerőpiacra történő visszajutásra. A legjellemzőbb szakirányok: német és angol alap- és középfok, pénzügyi-számviteli ügyintéző, szakács, ápolási asszisztens, szociális ápoló és gondozó, volfrámelektródás védőgázás ívhegesztő, CNC forgácsoló, targoncavezető, élelmiszer és vegyiáru eladó, valutapénztáros, logisztikai ügyintéző, kisgyermekgondozó-, nevelő, pincér, hulladékválogató és feldolgozó, cukrász, CE kategóriás gépjárművezető, bolti hentes, GKI tehergépkocsi alapképzés és továbbképzés, gyorspékségi sütő és

eladó, TB ügyintéző, autóbusszvezetői alapképzés, szállítmányozási ügyintéző, D kategóriás jogosítvány, boltvezető, gépi forgácsoló, kőműves és hidegburkoló.

2014-ben az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány jóvoltából azon pályakezdők számára nyílt nyelvvizsgára lehetőség, akik ennek hiányában nem szerezhettek diplomát.

A Kirendeltség évente több alkalommal szervez munkáltatói fórumot, ahol a rendelkezésre álló támogatásokkal a foglalkoztatók figyelmét igyekeznek ráirányítani a hátrányos helyzetű álláskeresők foglalkoztatásának előnyeire. Ide tartozik az évente Székesfehérváron megrendezésre kerülő, pályaválasztás előtt állók számára, megyei szinten szervezett Pályaválasztási Expo, ahol a fiatalok kaphatnak segítséget, információt a számukra legmegfelelőbb pályaeorientációhoz. A rendezvényre minden alkalommal felhívják a térség iskoláinak figyelmét.

11

A Kirendeltségen sajnos nem áll rendelkezésre olyan tanácsadó kolléga, aki az ügyfelek lelki, mentális helyzetével foglalkozna, és adott helyzetben segítené, pl. önéletrajz írási, álláskeresési ötletekkel látná el.

A székesfehérvári kirendeltségen rendelkezésre áll pszichológiai szakszolgálat, álláskereső klub, ahol 3 napos vagy 3 hetes tréningek keretében álláskeresési, önéletrajzi technikákat ismerhetnek meg az álláskeresők. Ehhez minden technikai eszköz rendelkezésre áll. Ezek mellett mentális és pszichológiai tanácsadást is igénybe vehetnek.

Az aluliskolázottság okozta problémák kiküszöbölésére fontos lenne olyan képzés, ahol a hiányzó általános iskolai végzettséget lehetne megszerezni. Az álláskeresők illetve az aktív korúak ellátásában részesülők iskolai végzettségét nyilvántartva tapasztalható, hogy nemcsak az idősebb korosztályban találunk olyan személyeket, akiknek nincs meg az általános iskolai végzettségük. A nemeket tekintve jellemzőbb köztük a nők nagyobb aránya.

2013. évben a TÁMOP 5.3.8. Kompetencia és közösségfejlesztés című pályázatot a Türr István Képző és Kutató Intézet nyerte és valósította meg, melynek keretében a munkaerőpiacon leghátrányosabb helyzetű inaktív és álláskereső csoportok kompetencia- és közösségfejlesztését végezte.

A program 180 órás képzés volt, heti 5 napban, napi 6 órában.

A programban részt vehettek:

- akik az elmúlt 6 hónapban nem vettek részt hazai forrásból vagy EU által támogatott programban és

- akik esetén az alábbi feltételek közül legalább egy igaz:

- alacsony iskolai végzettsége van
- 50 év feletti életkorú
- egyedül élő

- etnikai kisebbséghez tartozó
- súlyosan hátrányos helyzetű (legalább 24 hónapja munkanélküli)
- fogyatékossgal élő
- megváltozott munkaképességű.

A TKKI két csoportot indított. A csoportok szervezését, az előzetes igényfelmérést, a célcsoport megkeresését a Szociális Alapszolgáltatási Központ végezte el.

Az első csoportban 18 fő vett részt, melyből 4 fő volt móri.

A második csoport 16 résztvevőjéből 14 volt a móri.

A program keretein belül sor került alapvető készségek, kompetenciák fejlesztésére, magyar nyelv, kommunikáció és matematika tárgyakból.

A résztvevők korábban magányosan, elszigetelten éltek, halmozottan hátrányos helyzetűkből kifolyólag. A program eredményeképpen nemcsak az alapkompenciák erősödtek, hanem jövedelemhez is jutottak a csoport tagjai. A 6 hét alatt nettó 80 000.-Ft juttatásban részesültek. A program szervezésekor nagy erőfeszítést igényelt bevonni a képzésbe a célcsoport tagjait, viszont a program sikerességét mutatja, hogy érdeklődve várják, lesz-e további folytatás.

5.3 Közfoglalkoztatás

2013. november 1. napjától kezdetét vette a téli közfoglalkoztatás, mely 2014. április 30. napján fejeződött be. Ezen időszakon belül több ütemben, a munkaügyi kirendeltségek által engedélyezett keretszámok alapján történt a közfoglalkoztatottak munkába állása.

A téli közfoglalkoztatás kiegészült képzésekkel is, melyek a TÁMOP 2.1.6-12/1/2012-0001 azonosítószámú Újra tanulok! című kiemelt projekt keretében valósultak meg. A kiemelt projekt célja az alacsony iskolai végzettségű, ill. szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tenni, hogy képzésben vegyenek részt, így javuljon a munkaerő-piaci helyzetük. Célja továbbá olyan felnőttek képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. Lehetőséget kínál arra, hogy felzárkózzanak és iskolai végzettségtől függetlenül pótolják hiányzó kompetenciáikat. Kiemelt projekt megvalósítója a Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a megyei/fővárosi kormányhivatalok által alkotott konzorcium.

Mór Városi Önkormányzatnál a téli közfoglalkoztatási program keretében összesen 63 fő az alábbi képzéseken vesz részt:

OKJ (államilag elismert) képzés:	1 fő lakástextil készítő
Akkreditált (betanító jellegű) képzés:	4 fő parkgondozó
	2 fő ksigépezelő
	1 fő egészségőr

Alapkompetencia képzés: 55 fő.

A napi 6 órás képzés ideje alatt a foglalkoztatottak 8 órás munkabérhez jutottak, valamint az ingyenes utazásuk is biztosított volt.

Az eddigi gyakorlattól eltérően a téli közfoglalkoztatás keretében nemcsak az aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztatása történt (akik számára kötelező), hanem olyan személyeké is, akik a munkaügyi kirendeltségnél regisztráltak (pl. pályakezdők vagy olyan személyek, akik munkanélküliek, de jövedelmi-vagyoni viszonyaik miatt nem lehetnek jogosultak az aktív korúak ellátására). Az is eltér az eddigi közfoglalkoztatási gyakorlattól, hogy a foglalkoztatás hosszabb idejű (akár 6 hónap is lehet) valamint a napi munkaidő 8 óra. A téli közfoglalkoztatás keretében a munkaügyi kirendeltség és Mór Városi Önkormányzat 2-2 fő részére kérte biztosítani a hiányzó 7. illetve 8. osztály megszerzésére irányuló képzést. Ennél a létszámnál több személy is a látótérbe került, olyan is, akinek pl. 4 osztálya volt (43 éves nő). Visszatartó erő volt, hogy Székesfehérvárra kellett utazni (a Türr István Képző Központ szervezte), bár az utazást ingyen biztosította a Kirendeltség. Sajnos kellő létszám hiányában a tanfolyam végül nem indult.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Móri Tankerületének tájékoztatása szerint jelenleg olyan képzés nem érhető el az illetékességi területén, mellyel felnőttek a hiányzó 7.-8. osztályos végzettséget megszerezhetnék, sem olyan, mely a 9-10. osztály elvégzését támogatná.

A Türr István Képző Központ székesfehérvári kirendeltségének vezetője tájékoztatása szerint a téli közfoglalkoztatás keretében várhatóan 2014 őszén indulni fog ilyen jellegű képzés a megyében, ehhez azonban kellő számú jelentkező szükséges. A jelentkezőknek regisztrált munkanélkülinek kell lenni.

6 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Gyermekvédelmi ellátások

2013 évben, átlagban 300 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A jogosultsági értékhatár családban nevelkedő gyermek esetében az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-a (37.050.-Ft), ha a gyermeket egyedül álló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a kedvezmény megállapítását a nagykorú gyermek kéri abban az esetben a nyugdíjminimum 140 %-a (39.900.-Ft). Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem elutasításra nem került.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2013. évben 70 kérelmező részesült.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem elutasításra nem került. Külön kérelemre - az intézmény, vagy a szülő kérésére - a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás intézményhez történő utalásával nyújtottunk segítséget az étkeztetés költségeinek kifizetéséhez, illetve iskolai kiránduláson való részvétel támogatásához.

A kifizetett összeg 664.000.-Ft volt.

Étkezési kedvezményben részesültek:

Intézmény neve	Intézménybe beíratott mőri gyermekek száma	Étkezési kedvezményben részesültek száma
Nefelejcs Bölcsőde	63	29
Napsugár Óvoda	166	84
Pitypang Óvoda	198	75
Meseház Óvoda	141	53
Radnóti Miklós Ált. Iskola	372	122
Petőfi Sándor Ált. Iskola	243	45
Dr. Zimmermann Ágoston Ált. Iskola	313	100
Szt. Erzsébet Római Kat. Ált. Iskola	117	61

Gárdonyi Géza Ált. Iskola	25	23

2013. évben is lehetőségünk volt a **szociális nyári gyermekétkeztetés** megszervezéséhez támogatást igényelni. A nyári gyermekétkeztetés keretében 29 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek kapott 54 napon át ebédet. Az étkeztetést a Radnóti Miklós Általános Iskola és a Pityang Óvoda konyhája biztosította a Szociális Alapszolgáltatási Központ munkatársainak segítségével.

Az önkormányzat 28/2007. (XI.5.) Ök. rendelete alapján az **újszülöttek családját** egyszeri 70.000.- Ft összegű pénzbeli támogatással segíti. A támogatás megállapításáról átruházott hatáskörben eljárva a polgármester dönt. 2013. évben 105 újszülött gyermek családjára részesült összesen 7.490.000.-Ft támogatásban.

A Képviselő-testület 2008. évben az 53/2008.(III.19.) Kt. határozatával döntött arról, hogy móri lakóhellyel rendelkező 13 éves lány gyermekek részére – szülői hozzájárulás esetén – méhnyakrák megelőzése céljából ingyenesen biztosítja a **HPV elleni védőoltás** lehetőségét. Ezt 2013. évben a Védőnői Szolgálat segítségével 53 lánygyermek vette igénybe. Az oltóanyag beszerzésére az önkormányzat 1.643.000.-Ft-ot fordított.

Itt említhető meg az a pályázat, melyet Mór Városi Önkormányzat nyújtott be a közelmúltban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszerre építve az óvodai és iskolai integrációs program célja, hogy a gyermekek, tanulók iskolai eredményeiben kevésbé legyen meghatározó a család társadalmi-gazdasági státuszának hatása, támogassa az eredményes, innovatív pedagógiai módszerek alkalmazását, növelje a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességét, csökkentse a szegregáció mértékét, erősítse az együttműködést más ágazatokkal és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók szüleivel.

Az elnyerhető maximális támogatás összege: 38 000.-Ft/gyermek.

A pályázat sikeressége esetén a kötelező tevékenységen belül az óvodai nevelő-testület módszertani képzése során, szakmai nap szervezése a cigány gyermekek integrálása nevelési és oktatási intézményekbe témakörben valósulna meg.

A szociális hátrányok enyhítése érdekében ruházat, sportruházat, úszótanfolyami díj, színházbérlet vásárlása történne.

Az óvodáztatási támogatásról szélesebb körben tájékoztatást nyújtanak az óvodákban és a bölcsődében. A Polgármesteri Hivatal rövid tájékoztatót készített erről a támogatási formáról, melyet eljuttatott az intézményekbe.

A bölcsődében közzétették a szülők körében. Az óvodákban faliújságon helyezték el a tájékoztatót és az óvodapedagógusok szóban tájékoztatják a szülőket.

Remélhetőleg több rászoruló család gyermekének könnyíti meg ez az óvodakezdést. Első alkalommal a 20.000.-Ft támogatást természetben kapja a szülő: a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével ruhaneműt, cipőt, óvodai zsákot, tisztasági felszerelést vásárolnak.

A gyermekvédelmi rendeletben megjelölt helyettes szülői státusz nem betöltött, mely megoldásra váró feladat.

Akárki nem lehet helyettes szülő, ehhez meghatározott tanfolyamot kell végezni. Az előző helyettes szülő elköltözött, helyét eddig nem sikerült betölteni.

Azonban visszaköltözött a városba és a Szociális Alapszolgáltatási Központ felvette vele a kapcsolatot.

A helyettes szülői hálózat megszervezése jelenleg zajlik: az intézmény megkezdte a működési engedélyeztetési eljárás szakmai előkészítését.

6.2 Közösségi munka

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6.§(4) bekezdése értelmében az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

A közösségi szolgálat területei: egészségügyi, szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi, közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel.

A középiskola a 9-11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint 3 tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a közösségi szolgálat teljesítésére.

A Táncsics Gimnázium tanulói együttműködési megállapodást kötöttek többek között a Bice-Bóca Hátrányos Helyzetűek és Nagycsaládosok Egyesületével, a Móri Nőkért és Anyákért Közhasznú Egyesülettel, az Ezerjő Nyugdíjas Egyesülettel, a móri általános iskolákkal, a Pitypang Óvodával, a Meseház Óvodával, a Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskolával, Mór Város Polgárőr Egyesületével, a Szociális Alapszolgáltatási Központtal, a Családsegítő Alapítvánnyal, a Lamberg-kastély Kulturális Központtal.

A Bice-Bóca Hátrányos helyzetűek és Nagycsaládosok Egyesületével és az Ezerjő Nyugdíjas Egyesülettel jó kapcsolatot ápolnak a gimnázium tanulói a közösségi munka bevezetése előtt is.

A 2013. évi Adventi vásáron befolyt bevétel a Bice-Bócának ajánlotta fel a gimnázium. Az egyesület tagjának, lepsényi Bálintnak az intézményben tartott könyvbemutatóján 60 diákjuk vett rész.

Tervezik az őszi folyamán egy közös rendezvény megtartását, ahol a diákok jobban megismerhetik a fogatékkal élők mindennapjait.

Az Ezerjő Nyugdíjas Egyesülettel is jó kapcsolatot ápolnak. A 2013. novemberben megrendezett Márton-napi rendezvény lebonyolításában segítettek a nyugdíjas klub tagjai, ahol bemutattak több régi mesterséget a diákák számára, valamint a hagyományörzés fontosságára hívták fel a figyelmet. Schwarcz Alajos kétszer tartott rendhagyó történelemórát, a svábság története témakörben, magyar és német nyelven. Ezekon az órákon mintegy 60 diák vett részt.

A Móri Vöröskereszt Támogató Szolgálatának munkáját is jelentős mértékben segítik a közösségi szolgálatot ellátó középiskolai diákok.

A Támogató Szolgálat jó kapcsolatot ápol a Táncsics Mihály Gimnázium és a Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskola diákjaival ezen a téren. Ifjúsági Csoportjuk minden móri iskolában jelen van.

Egészségügyi szűrőprogramokat szerveznek, többek között Felsődoboson és Tímárpusztán.

Központjuk szervezésében lehetőség van fogyatékos és hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatására. Ennek keretében 2013. évben 3 gyermek, 2014. évben 11 gyermek táboroztatására biztosítottak keretet (2014. év nyarán Balatonyörökön). A szülők részéről gyermekenként 3.000.- Ft térítési díjat kellett csak befizetni.

Összességében elmondható, hogy a közösségi munka és az egyéb közös rendezvények akár a fogyatékkal élőkkel, akár a nyugdíjasokkal nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a diákok megismerjék és segítsék az idős embereket és a fogyatékkal élőket. Vannak diákok, akik a rendezvényeken kívül is rendszeresen segítik a fogyatékkal élők munkáját.

Lehetőségként a Perczel Mór Szakiskola tanulói is bevonhatók a közösségi munkába. Jó alkalom lenne erre a minden év áprilisában megrendezésre kerülő Perczel-nap.

A Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskola a TÁMOP 3.1.4 Innovatív iskolák fejlesztése pályázaton csaknem 36 millió forintot nyert el, mely az intézményben a hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában nagy jelentőséggel bír.

A pályázatnak köszönhetően a következő tevékenységek valósultak már meg:

- a diákok egészséges életmódra nevelése, egészségtudatos, szemléletformáló iskolai nevelés elterjesztése érdekében a tanulók testi-lelki-szellemi állapotának, egészségvédelmének és egészségfejlesztésének érdekében 2 egészségnap foglalkozás
- praktikus ismeretek bővítése érdekében családi életre nevelés szakkör valósulhatott meg, mely kéthetente egy alkalommal várta a tanulókat, ahol a csecsemőgondozással, főzéssel, kertgondozással kapcsolatos tevékenységeket végeztek
- a környezettudatos szemlélet kialakítását megcélzó iskolai szabadidős tevékenységek ösztönzésére 4 erdei túrán bővíthették ismereteiket, melyet a környezetükben fellelhető értékek bemutatásával kötöttek össze
- digitális kompetenciák fejlesztésére heti négy informatikai szakkört látogathattak a tanulók

- sport- és egyéb taneszközök intézményi szintű fejlesztésére adódott lehetőség, elősegítve az iskoláskorú gyermekek készség- és képességfejlesztését, kreativitásuk fejlesztését, valamint a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülését, heti 3 sportszakkör és úszás keretében
- a magasabb színvonalú oktatás érdekében a pedagógusok szakmai fejlődésének elősegítésére szaktárgyi tanár akkreditált továbbképzéseket tartottak
- az aktív állampolgárság készségeinek fejlesztése, a nevelés-oktatás hozzájárulása a nemzeti és európai identitás kialakítása érdekében nyelvi vetélkedő szervezése
- a prevenció szemlélet megerősítésére dohányzás megelőzés, leszokás témakörben 4 előadás
- komplex közlekedési ismereteken belül, baleset megelőzési és egészségfejlesztési interaktív tevékenységeket végeztek 2-2 előadáson a tanulók
- a viselkedési normák megismerése, betartatása érdekében az agresszió kezelésének lehetőségeit ismertetve 3 korcsoportban, egy-egy előadáson drámapedagógiai eszközök alkalmazásával „konfliktuskezelés tréningen” bővíthették ismereteiket
- iskolai hagyományok kialakítása, megőrzése, megerősítése érdekében Szent Mihály-nap szervezése és az összetartozás érzésének nyomatékosítása szellemében Gárdonyi-nap szervezése.

Szintén egy pályázat megvalósítása kezdődik: TÁMOP 3.1.6.-11/2-2012-0016 „Az egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények által nyújtott szolgáltatások fejlesztése és a szolgáltatást támogató eszközök beszerzése a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók együttnevelésének támogatása érdekében.”

A pályázat keretében kapacitás- és szolgáltatásbővítéssel tudnak hozzájárulni a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátórendszerének minőségi javításához, a sikeres együttnevelés feltételeinek megteremtéséhez, a társadalmi integrációhoz, a munkaerő-piaci megjelenés esélyeinek javításához. Speciális eszközök beszerzésével kapacitás-és szolgáltatásbővítéssel a fogyatékosági típusok előfordulásának arányában a területi lefedettség javítása.

A pályázat sikeres megvalósítása érdekében szakmai együttműködési megállapodást kötött a Gárdonyi Iskola a Radnóti Általános Iskolával és a Bice-Bóca Egyesülettel.

Itt említhetők meg azok az óvodai- iskolai alapítványok, melyek többek között azzal a céllal jöttek létre, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét saját eszközeikkel biztosítsák, hátrányukból lefaragjanak. Pl.

- Nyelvoktatás fejlesztéséért Petőfi Sándor Általános Iskola Alapítvány
- Móri Radnóti Alapítvány
- Nebuló Tömegsport Alapítvány
- Móri Katolikus Iskoláért Alapítvány
- Gárdonyi Géza Általános Iskola Tanulóiért Szociális Alapítvány
- A Harmadik Évezredért Alapítvány – Tánicsics Mihály Gimnázium
- Perczel Mór Ifjúsági Alapítvány

- Móri Bölcsődéért Alapítvány
- Erzsébet téri Óvodáért Alapítvány
- Móri Napsugár Alapítvány – Napsugár Óvoda
- Móri Meseház Óvodáért Közhasznú Alapítvány
- Fejér Megyei Német Iskolaegylet
- Pászti Miklós zenei Nevelésért Alapítvány

7 A nők helyzete, esélyegyenlősége

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége témakörben is és ebben a fejezetben is megemlítendő probléma az alternatív gyermekfelügyeleti formák (családi napközi, házi gyermekfelügyelet) hiánya a településen. Fejlesztési lehetőségként a HEP-ben megfogalmazódott a szükségletfelmérés, tájékoztatás, alternatív megoldások támogatása.

2014 májusában fogadta el a Képviselő-testület az Átfogó értékelést a városban jelentkező 2013. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

Ebben a jövőre vonatkozó javaslatként megfogalmazódott a következő:

Mór város környéki iparterület jelentős számú munkaerőt foglalkoztat 3 műszakos munkarendben, köztük nagyon sok anyát, illetve szülőt. A több műszakos és folyamatos munkarend mellett komoly gondot jelent a gyermekek elhelyezése, felügyeletének megoldása. Hasonlóan sok szülő számára nagy gondot jelent a beteg gyermek elhelyezése. A szülők gyakran kénytelenek a gyermekeket egyedül hagyni. Az óvodák, iskolák és a bölcsőde nyitva tartása nem tud ehhez a munkarendhez igazodni, nem elég rugalmas, ezért célszerű lenne a házi gyermekfelügyelet, családi gyermekfelügyelet, családi napközi létrehozásának szükségességéről informálódni.

Ebben a tárgykörben a bölcsőde és óvodák vezetésének tapasztalatait felmértük. A bölcsődés gyermekek szülei részéről nem érkezett jelzés arra vonatkozóan, hogy a 6 és 17 óra közti nyitva tartás nem felelne meg. Az elmúlt 5 évben egy szülő érdeklődött a házi gyermekfelügyelet felől.

A Napsugár Óvoda 12 órán át tart nyitva: 5.30-tól 17.30-ig, a Pitypang Óvoda 6 és 17.30 óra közt tart nyitva.

A Napsugár Óvodában egyre többen veszik igénybe a korai nyitást, amire a kora reggeli munkakezdés kényszeríti a szülőket.

Az óvodák azt tapasztalják, hogy 17.30-ig a szülők meg tudják oldani a gyerekek hazavitelét. Az óvodai nyitva tartás megváltoztatásával kapcsolatos szülői igényről nem tudnak.

A gyermekszegénység kapcsán megfogalmazódott, hogy a szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma.

Ezért is nagyon fontos a Védőnői Szolgálatnak a nők körében végzett felvilágosító munkája.

A Védőnői Szolgálat alapfeladatai közé tartozik a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás. Nővédelmi tanácsadás és családlátogatás keretében adnak felvilágosítást a gondozottak részére. Lehetőség van a Családvédelmi Szolgálat móri védőnőjénél is, fogadó óráján (kedd 14-16 óra) kérdéseket feltenni ebben a témában. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a rossz szociális körülmények között élő nők számára a leginkább elérhető „fogamzásgátlási” módszer az abortusz. Egyéb módszerek anyagi háttér és a szülők akarata hiányában nem elérhetők. A Védőnői Szolgálat véleménye szerint előadás keretében nem igazán érinthető meg ez a réteg, sokkal hatékonyabb a négy szemközti találkozás és beszélgetés.

A védőnők az elmúlt időszakban több asszonyt személyesen segítettek a szakorvoshoz eljutásban, intézték fogamzásgátló injekció felíratását és beadatását, forrást szereztek fogamzásgátló eszköz beszerzéséhez stb. Szívesen részt vennének fogamzásszabályozással kapcsolatos kampányban, hiszen fontos a sokgyermekes családok jobb életkörülmények közé kerülése.

A móri szüléset bezárása előtt nagy sikerrel zajlottak a szülésfelkészítő tanfolyamok. Ezeket az alkalmakat team-munkában valósították meg, nőgyógyász, szülésznő, gyermekorvos, gyógytornász és védőnő közreműködésével. Jelenleg a Fejér Megyei Szent György Kórház Székesfehérváron folyamatosan szervez ilyen tanfolyamokat, ahol a móri kismamák is részt vehetnek. A kurzus 6 alkalmas, 10 000.-Ft a térítési díja. A tanfolyamra a móri védőnők elérhetőséget, jelentkezési lapot biztosítanak.

A fizetendő térítési díj, valamint a Székesfehérvárra beutazás költségei pontosan a nehéz anyagi körülmények között élő móri nők számára akadályt jelentenek a tanfolyami részvételhez.

Elérendő cél: helyben, a védőnők szervezzenek szülés előkészítő tanfolyamot, melyet mindenki elérhet.

A Védőnői Szolgálat szoros kapcsolatot ápol a móri nevelési-oktatási intézményekkel.

- 2013. 06.19. Egészségnapot tartottak a Radnóti Általános Iskola által szervezett táborban, mozgás és táplálkozás témakörben
- 2013.08.31. Egészség Hídja, mellrák elleni küzdelem propagálása
- 2013. szeptember Baba-Mama Klubban babaúszás népszerűsítése
- 2013.11.07. Pitypang Óvodában ételkóstolóval egybekötött egészséges táplálkozás nap

- 2013.11.09. Egészségnapon mellrák elleni küzdelem propagálása
- 2013.december Cipősdoboz-akcióban aktív részvétel
- 2014.03.05. Napsugár Óvodában szervezett egészségnap
- 2014.03.31. Járási csecsemőgondozási versenyen zsűrizés, előtte a tanulók felkészítése
- 2014.05.10. Egészségfejlesztési Nap a Meseház Óvodában
- 2014.05.17. Születés Hete rendezvényen való részvétel

8 Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A Móri Radnóti Miklós Általános Iskola szoros együttműködési kapcsolatot ápol a Móron működő civil szervezetekkel. Közülük kiemelkedő kapcsolata az Ezerjő Nyugdíjas Egyesülettel és a *Bice-bóca* Hátrányos Helyzetűek és Nagycsaládosok Egyesületével.

2013 júniusától 2014 júniusáig a következő programokat valósították meg közösen:

- 2013 augusztusában az Ezerjő Nyugdíjas Egyesület az iskolában szervezte a Régi Játékok Napját, ahol a tanulók is részt vettek.
- 2013. december 7-én a Bice-Bóca Egyesülettel közös Mikulás napi játszóházat szerveztek.
- 2013 szeptemberétől 2014. május végéig az Ezerjő Nyugdíjas Egyesület tagjai rendszeresen korrepetálták a rászoruló gyerekeket (olvasás, házi feladat elkészítése)
- Ugyanezen időszak alatt a háztartási ismeretek tanításában működtek közre, több alkalommal sütöttek a diákokkal
- Az Ezerjő Nyugdíjas Egyesület színjátszó csoportja több alkalommal adott műsort alsós diákoknak
- 2014. május 17-én az elmúlt évhez hasonlóan az iskola adott otthont a Fogyatékkal Élők Napjának.
- Rendszeresen helyszínt biztosítanak a nyugdíjasoknak énekkari próbákhoz, rendezvényeik megtartásához.

Mindkét szervezettel nagyon jó a kapcsolat, évről évre munkatervükbe közösen szervezett programokat építenek be, amelyet hosszú távra képzelnek el. Mind a fogyatékkal élők, mind a nyugdíjas korúak jó hatással vannak a diákokra, akik szívesen töltik velük közösen az időt, velük együtt, általuk másképp tanulhatnak.

A közösségi munka fejezetben leírtak szerint példaértékű a Tánicsics Gimnázium kapcsolata nemcsak a fogyatékkal élőkkel, hanem az idősekkel, nyugdíjas klubbal is.

A Radó Antal Könyvtár kis létszámban (max. 5 fő) tudna tanfolyamot indítani az idősebb, vagy más érdeklődő korosztálynak, informatikai témában, azonban az elmúlt időszakban (évekre visszamenőleg) összesen 2 fő jelezte, hogy igénye lenne rá. A napi segítségnyújtás állandó, a Folyóirat-olvasó teremben nyilvános internet-használati lehetőség van.

A TÁMOP 2.1.2/12-1-2012-0001 „Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése” program kapcsán egy helyi nyelviskolában 5 db informatikai tanfolyam indult 2013. évi kezdéssel. A tanfolyam csekély 5000.-Ft-os önrész befizetését igényelte.

A hallgatók kb. fele nyugdíjas volt, akik nem alkottak külön csoportot, hanem a fiatalokkal együtt vettek részt a tanfolyamokon. Az összlétszámot tekintve kb. 50% azok száma, akik először kerültek igazán gépközelbe.

Megfigyelhető volt az idősek igyekezete és a fiatalabbak segítőkészsége is. Nem hiányoztak, mindig készültek és szabadidejükben sokat gyakoroltak.

A tanfolyam nagyon hasznos volt, mert egyrészt nem igényelt anyagi ráfordítást, másrészt az idősebb korosztály számára megnyílt a világ és az internet számos lehetőségét ők is ki tudják használni.

Az idős korosztály elmagányosodásának veszélye meglévő probléma. A Szociális Alapszolgáltatási Központ térítési díjai (nappali ellátás és étkeztetés) a Képviselő-testület döntése értelmében nem kerültek emelésre 2014. évben, így segítve az intézményi ellátásban maradáást.

A Szent Erzsébet Katolikus Caritas Csoport a hívek adományaira támaszkodva segíti a rászoruló és hátrányos helyzetű móri lakosokat. Mintegy 100 családot, 500 embert érint a segítségnyújtásuk. Sok idős van a látókörükben, részükre Idősek délutánját szerveznek (általában 50-60 részt vevővel számolnak).

9 A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A Közép-dunántúli Operatív Programban meghirdetett „Értékmegőrző és funkcióbővítő város rehabilitáció a 10 000 fő feletti és 20 000 fő alatti városokban” című pályázat keretében az építési beruházásokon túl, a projekt úgynevezett soft elemeket is tartalmazott. Az önkormányzat vállalta, hogy a Szent István Park közösségi funkciójának erősítése érdekében rendezvényeket szervez különböző témákban.

A 2013-as évben 7 rendezvény valósult meg:

- Környezetvédelmi és madárbarát nap 2013. március 22.
- Játsszunk most együtt! 2013. április 20.
- Mindannyian mások vagyunk... (fogyatékkal élők napja) 2013. május 11.
- Roma nap – Mór „Iaco dives!” 2013. június 1.
- Múltidéző móri vásári forgatag 2013. június 29.
- Public art alkotások- Mór belvárosában 2013. július 15-21.
- Móri sváb lakodalmas 2013. augusztus 18.

A rendezvények egy részét pályázat útján a helyi civil szervezetek, más részét a Lamberg-kastély Kulturális Központ valósította meg.

A rendezvényeket a pályázat fenntartási időszakában 5 évig meg kell valósítani.

A Roma nap a Lamberg-kastély Kulturális Központ szervezésében került megrendezésre. A roma kultúra bemutatása volt a cél. Az érdeklődők megismerhették a hagyományos roma népzene és tánc kultúrát. Felelevenítették a népi roma mesterségeket, bemutatót tartott egy teknővájó, kosárfonó, kovács és fafaragó mester. Élőzenés mesejátékot adott elő a Karaván Művészeti Alapítvány, majd két roma zenekar adott koncertet, akik autentikus cigány népzenet játszottak.

A 2013. évi Fogyatékkal élők napját közösen a Bice-Bóca Egyesület, a Szociális Alapszolgáltatási Központ és a Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskola szervezte meg.

A Bice-Bóca Hátrányos helyzetűek és Nagycsaládosok Egyesületének 66 bejegyzett tagja van, valamint 12 nagycsalád a tagja (3 és többgyermekesek).

Több mint 24 éve vezetője Tényi Sándorné, akinek munkáját többek között a 2013-ban odaítélt Aphelandra-díjjal is köszönik.

A Fogyatékkal élők napja program célja az épek társadalmát megismertetni a fogyatékkal élők mindennapjaival, napi nehézségeikkel és örömeikkel. Cél az olyan közös tevékenységek végzése, ahol a különbözőségek eltűnnek, és egyenrangú félként, önfelelt résztvevőként szerezhetnek tapasztalatokat.

A meghirdetéskor mindenképpen fontos lenne kihangsúlyozni, hogy ez a program elsősorban az épeknek és nem a sérülteknek szól!

A rendezvény célja a fogyatékkal élők integrációja, hogy közelebb kerüljenek az egészségesen élő társadalmi réteghez, és viszont. A helyszín a Radnóti Miklós Általános Iskola volt, ahol rendelkezésre áll az az infrastruktúra, mellyel teljesen akadálymentessé tudták tenni a helyszínt, ezáltal mindenki számára minden programelemet elérhetővé. A 2014. évi rendezvényt a Bice-bóca Hátrányos Helyzetűek és Nagycsaládosok Egyesületével, a Szociális Alapszolgáltatási Központtal, és a Fejér Megyei Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskolával közösen szervezte a Lamberg-kastély Kulturális Központ. Minden részt vevő intézmény több önkéntessel, teljes odaadással vett részt az eseményen, és ez segített abban, hogy minden résztvevő – egészséges és fogyatékkal élő egyaránt – magáénak érezhesse a rendezvényt. A középiskolákból szintén érkeztek önkéntes diákok, akik segítettek, hogy a fogyatékkal élők ne érezzék hátrányos helyzetűnek magukat.

A 2013. május 11-én szervezett napon versenyek, akadálypálya, kézműves programok várták a fogyatékkal élőket és az érdeklődőket is. Ability pálya, nem látó és nem halló termék, kutyás bemutató, kerekes székes teniszbemutató színesítette a programot. Egyen pólót és színes tájékoztató füzetet tudtak készíteni. A napot koncert zárta, a Nem adom fel együttes lépett fel, vendégként a látássérült Krizbai Tecával.

A 2014. május 17-én megrendezett Fogyatékos nap vendége a móri Kínál Tímea volt, aki az elmúlt évben megnyerte a siketek szépségversenyét.

A koncertet idén a Padödö együttes adta.

Mindkét esztendőben a Győri Camelot mozgássérült fiataljai biztosították az Ability pálya működését. Az idei esztendő egyik nagy slágere a Boccia labdajáték volt, amit a legsérültebb ember is játszhatott, de ugyanolyan élményt ad az ép embereknek is. Hangszersimogató, Nyugalom szigete is szerepelt a programok között.

A büfét a Móri Caritasz biztosította illetve üzemeltette, a szülők sütöttek, szállítottak stb.

Idén a Táncsics Gimnáziumból 20 diák látott el közösségi szolgálatot a rendezvényen.

A Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskola szoros kapcsolatot ápol a Bice-Bóca Egyesülettel. A Fogyatékos nap szervezéséből is kivették részüket.

Idén 5 állomáson, nyolcféle tevékenységgel várták az iskola pedagógusai (22 fő) az érdeklődőket: bízalompálya, csörgőlabda pálya, kézműves tevékenységek, társasjátékok, hallatlan stand.

Az elmúlt évben részt vett a székesfehérvári Civilközpont is a rendezvényen. Az Egyesület véleménye szerint hasznos lenne olyan tanácsadás, ill. munkáltatók jelenléte, akik a sérült embereknek tudnának munkát biztosítani.

Bemutakozhatnának olyan szakmák is pl. kosárfonás, seprűkészítés, beszélő program számítógépen, amit sérült emberek is el tudnak látni.

Jó lenne egy jogi és érdekképviseleti sarkot is létrehozni. Nagy hiánynak érzik, hogy nincs egyértelmű tájékoztatása a sérült illetve fogyatékos embert nevelő családoknak, nem tudják, hogy hová forduljanak kérdéseikkel. A Fogyatékosok napján ennek is lehetne helye.

A Bice-Bóca Egyesület hagyományosan sok színvonala programmal várja tagjait.

Szerveznek Családi napot, főzőversenyen és kisállat bemutatón vesznek részt, többnapos kirándulást szerveznek. Augusztusban hagyományosan a Söréden szervezett táborba megy a Bice-Bócák többsége.

A karácsonyi időszakban sokat szerepelnek nemcsak a móri adventi ünnepségen, hanem Gánton, Pusztavámon is. Évről évre szervezik a Radnóti Általános Iskolával együtt a Mikulás ünnepséget és adventi vásárt is.

A Lamberg-kastély Kulturális Központ más rendezvényeinél is igyekszik szem előtt tartani, hogy a társadalom legszélesebb körében, egészségi állapottól függetlenül, elérhető, és élvezhető legyen.

Az intézmény eleget téve az 1998. évi 26. törvény 4.§ a. pontjának, a hozzájuk érkező fogyatékkal élő turisták, érdeklődők számára díjmentesen biztosítja a kastély, a muzeális kiállítóhely megtekintését.

A Lamberg-kastély Kulturális Központ és a város honlapja is akadálymentes a csökkentlátók számára. A Lamberg-kastély munkatársai közül két személy pedig jelnyelv tolmács tanfolyamot végzett.

A Gárdonyi Géza Általános Iskola és Szakiskola és a Bice-Bóca Egyesület együttműködése a Társ programban jött létre.

A program céljával tűzte ki, hogy a tanulók megtapasztalják, miként működhetnek együtt elesett, mozgássérült fiatalokkal. Megérezzék, az önkéntes segítség örömét, megtanulják a türelmet, az elfogadást a más jellegű fogyatékossgal élő társaik iránt. Tapasztalatokat szerezzenek a közösen végzett munkában, egymás segítésében is. Érezzék és tanulják meg, hogy milyen módjai, lehetőségei vannak az önkéntes segítésnek.

A program jellemzői:

A segítő szándék a fizikai, a társas és lelki környezet jobbítására egyaránt irányult.

A Gárdonyisok tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott speciális szakiskolások. A Bice-Bócák mozgássérült, autista, értelmi sérült fiatalok és felnőttek, akik már minden rendszerből kikerültek.

A szakiskolások rendbe tették a Bice-Bócák játszóterét, lefestették a hintákat, ajtókat, ablakokat.

Minden alkalommal legalább 10 fő vett részt a tevékenységekben, szülőkkel, testvérekkel, pedagógusokkal együtt.

Megfigyelhető volt, amint a tanulók a kezdeti távolságtartást követően egyre több közös tevékenységbe kapcsolódtak a náluk nehezebben boldoguló Bice-Bócákhoz.

A programot az iskola folytatja. Jelentős eredmény az is, hogy a játszóházi programokba egyre többen kapcsolódnak be a város lakói közül is. Ezáltal közelebb kerülnek a sérült emberekhez, megismerik sajátosságaikat és értékeiket.

Az iskola és az egyesület ezen kívül is szoros kapcsolatot ápol:

közös játszóházakat szerveznek (adventi időszak, karácsonyi ünnepség, húsvét).

A Bornapi rajzkiállítás mintegy 10 éve a Gárdonyi Iskola épületében kerül megrendezésre. Ebben a Táncsics Gimnázium tanulói nyújtanak segítséget: felügyeletet biztosítanak, információt nyújtanak.

A Bice-Bóca Egyesület és a Gárdonyi Géza Általános Iskola és Speciális Szakiskola is felmerülő problémaként jelzi azt, hogy az intézményekből kikerülő középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek a tankötelezettség befejezése után nem tudják hasznosan tölteni az idejüket és állandó felügyeletre szorulnak még. Itt van nagyon fontos szerepe együttműködésüknek!

A felügyeletet többnyire a szülő vállalja magára, aki így kiesik a munkaerőpiacról, a család anyagi léte veszélybe kerül, élete a gyermekkel együtt beszűkül. Az otthoni négy fal közül akkor szabadulhatnak ki, amikor a Bice-Bóca Egyesület szombati klubfoglalkozására jutnak el.

Társadalmilag hasznos lenne, ha létre lehetne hozni egy fogyatékosok napközi otthonát. Ott különböző tevékenységekkel: szövés, kertészkedés, konyhai munka, kézműves foglalkozás, felolvasás, zenehallgatás stb. hasznosan töltenék az idejüket. A család is felszabadulna, hiszen biztonságban tudhatná gyermeküket, ismét munkát tudnának vállalni, anyagilag könnyebb helyzetbe kerülnének.

Nem utolsó sorban a fiatal sem épülne le, hiszen folyamatos ismétléssel, tevékenykedtetéssel lehet fenntartani a már megszerzett ismereteket.

Sajnos egy ilyen napközi otthonnak nagyon nagy anyagi vonzata van, ezért fontos lenne ilyen jellegű pályázatok figyelése.

Az egészségügyi intézmények hasznosítása folyamatban van, ennek során lehetne gondolkodni egy ilyen jellegű intézmény kialakításában, illetve az is kiaknázható lehetőség, hogy a Szociális Alapszolgáltatási Központ épülete akadálymentes, kapacitása pedig lenne a befogadásra, mert gondozottjaik száma csökkenő.

A fogyatékkal élők részére gyakorlatilag nincs biztosítva a foglalkoztatás, sem védett foglalkoztatás, sem közfoglalkoztatás keretében, annak ellenére, hogy a védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Gyakori probléma, hogy ha lenne hajlandóság a foglalkoztatásra, akkor nem megoldott az akadálymentesítés.

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása megcélzásával több kezdeményezés is felbukkant a térségben, de egyik sem volt hosszú életű. 2012-ben még működött Csókakőn az Autista Gyermekek Szüleinek Egyesülete által fenntartott rehabilitációs foglalkoztató, de ez megszűnt. A Fejér Megyei Kormányhivatal Intézményfenntartó Központja próbál az ingatlanon megváltozott munkaképességűek számára tranzitfoglalkoztatót létrehozni.

Mór Városi Önkormányzat vállalta a belvárosi rekonstrukciós pályázat keretében, hogy a Polgármesteri Hivatal épületének felújítása mellett az akadálymentes megközelítést kiépíti (a jobb oldali földszinti folyosóra való bejutást). Ez pályázati támogatásból finanszírozódott. Önerőből pedig 2013 évvégén megvalósult a földszinti akadálymentes illemhely kialakítása is.

A fentieket követően kialakításra került az akadálymentes ügyfélfogadás

2014. áprilisában az Építéshatóság átköltöztetésével ez az iroda is akadálymentesen megközelíthető.

Sajnos továbbra sem biztosított a polgármesteri és a jegyzői fogadóórák akadálymentesítése. A hivatalban rendelkezésre áll egy ún. „lépcsőjáró” berendezés.

A móri közintézmények nagyrészt műemlék jellegű, régi épületekben kerültek elhelyezésre, ez is nehezíti az akadálymentesség kialakítását.

A volt községházában lévő postahivatal és Járási Hivatal akadálymentesítése is megvalósul a postahivatal átalakításával.

Választások alkalmával minden szavazókör ideiglenes akadálymentesítése biztosítva van.

A közterületek akadálymentesítése a központban szinte teljes körűen megvalósult (az elmúlt évben 5 millió Ft, az idei évben is ugyanennyi előirányzat igénybevételével történt meg).

10 Összegzés

Jelentős azoknak az eredményeknek a száma, melyek pályázati forrásokból valósultak meg. Szükséges a pályázati lehetőségek további kiaknázása, figyelemmel kísérése.

A megvalósult eredmények további fenntartása indokolt és szükséges, ezek feltételeit a lehetőségekhez mérten biztosítani kell (pl. Fogyatékkal élők napja).

Örvendetes a városi programok ingyenességének fenntartása (Bornapi rendezvények, Kultúr- Fröccs fesztivál, Nyári zenei estek stb.). Így a nehéz anyagi körülmények között élők is eljutnak olyan rendezvényekre, melyeket nem engedhetnének meg maguknak, ha térítésesek lennének.

Az önkormányzat jelentős anyagi támogatást biztosít a civil szervezeteknek, mely a jövőben is indokolt és szükséges.

Az érdekképviseléssel rendelkező csoportok (fogyatékosok) valamint az intézményi hálózatban nevelt-gondozott gyermekek esetén könnyebb a megvalósíthatóság: az intézmény illetve csoportjuk segítségével történik, külső segítséget nem igazán igényelnek.

Az utóbbi időszakban megfigyelhető az időskorúak részéről az önszerveződés igénye (több nyugdíjas csoport jött létre, táncsoportok senior tagozatának alakulása). Az ő segítségük fontos feladat.

Megfigyelhető Mór Városában a Képviselő-testület elkötelezettsége a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének biztosítására: civil csoportok támogatása, a szociális háló kiterjesztése stb.

11 Lehetőségek

Folyamatos feladatként a bölcsőde, óvodák és általános iskolák írásbeli tájékoztatása a Polgármesteri Hivatal felől a gyermekeket érintő jogszabályok esetleges változásáról.

A Perczel Mór Szakiskola diákjainak bevonása a közösségi szolgálatba, ezáltal szorosabb együttműködés kialakítása a Bice-Bóca Egyesülettel.

A szociális feladatokat ellátó intézmények és a civil szervezetek munkájának szorosabb összehangolása abból a célból, hogy a látókörükből ne essen ki senki illetve kiküszöböljék a párhuzamos támogatást.

A Szociális Alapszolgáltatási Központ a Caritas szervezetekkel és a Vöröskereszttel ez ügyben működjön együtt.

A tárgyi adományok (bútor, műszaki cikkek stb.) tárolására a Szociális Alapszolgáltatási Központ 2014. őszén elkészülő új helyisége alkalmas.

12 Az Intézkedési Terv megvalósulása

A 2013. június 26-án elfogadott Intézkedési tervösszegző táblázatának áttekintése.

Az itt nem említett intézkedések létrehozása folyamatos. Az Intézkedési terv megvalósítása 5 éves intervallumban történik.

12.1 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1. intézkedés: folyamatban

2. intézkedés: Felzárkóztató képzések az aluliskolázottság miatti társadalmi helyzet megszüntetése érdekében: a 2.3 fejezetben leírtak szerint a téli közfoglalkoztatás során nem indult képzés, azonban a 2014. évi közfoglalkoztatás keretében lesz rá lehetőség. Ezzel élni kívánunk.

3. intézkedés: Családtervezési tanácsadások a sok gyermekes családok elszegényedésének veszélye miatt: a megvalósítás folyamatos a Védőnői Szolgálat keretein belül.

4. intézkedés: Ösztönzés a Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakítására: az érdekképviselő nem jött létre.

12.2 A gyermekek esélyegyenlősége

1. intézkedés: Gyermekvédelmi jelzőrendszer felülvizsgálata: információs füzet készült, melyet a jelzőrendszer tagjai és a nevelési-oktatási intézmények megkaptak használatra.

2. intézkedés: Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása: A helyettes szülő biztosítása jelenleg nem megoldott (elköltözés miatt nincs betöltve a státusz). A Szociális Alapszolgáltatási Központ megtette a megfelelő lépéseket (ld.3.1)

3. **intézkedés:** Óvodáztatási támogatás igénybevételének propagálása a rászoruló családok gyermekeinek rendszeres óvodába járásának érdekében: a bölcsőde és az óvodák tájékoztatják a szülőket ennek érdekében (ld. 3.1)
4. **intézkedés:** Nyári gyermekétkeztetés további biztosítása, hogy a szünidőben is megfelelő étkezésben részesüljenek a rászoruló gyermekek: Mór Városi Önkormányzat benyújtott pályázatára válaszként 2014. évben 46 gyermek étkezésére nyújt fedezetet az állam.

Javaslat új intézkedés létrehozására:

5. **intézkedés:** Diétás gyermekétkeztetés biztosítása a város gyermekintézményeiben. 2014. november 30. határidővel igényfelmérés készítése a gyermekintézmények megkeresésével az orvosilag igazoltan eltérő étkezési igényű gyermekek számáról (diétás ebéd biztosításának felmérése). A jogszabályi előírások áttekintését követően az anyagi fedezet és a tárgyi feltételek feltérképezése szükséges. Ennek határideje: 2014. augusztus 31. Felelős: jegyző.

12.3 A nők esélyegyenlősége

1. **intézkedés:** Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása, alternatív megoldásokról tájékoztatás: a bölcsődével és óvodákkal megtörtént a kapcsolatfelvétel (ld. 4. fejezet)
2. **intézkedés:** folyamatban
3. **intézkedés:** folyamatban
4. **intézkedés:** Szülői Klub megalakítása, elsősorban egyedülálló szülők számára: igényfelmérést végzett a Védőnői Szolgálat és a Gyermekegészségügyi Szolgálat

12.4 Az idősök esélyegyenlősége

- 1-2. **intézkedés:** folyamatban
3. **intézkedés:** Az idősök számítógép használatának erősítése: tanfolyami részvételtől ld. 5. fejezetet
4. **intézkedés:** Idős szervezetek, nyugdíjas klubok támogatásának biztosítása továbbra is: 2014. évben is megvalósult.

12.5 A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

- 1. intézkedés:** A települési honlap akadálymentesítése: részben megvalósult, pályázatok figyelése szükséges.
- 2. intézkedés:** Osztályfőnöki órák szervezése annak érdekében, hogy az esélyegyenlőségi problémákra felhívjuk a figyelmet: az általános iskolák, a Gárdonyi Géza Ált. Iskola és Speciális Középiskola, a Táncsics Gimnázium szoros együttműködése ezt kiváltja (Fogyatékos nap, társ program, közösségi munka)
- 3. intézkedés:** Móri közintézmények akadálymentesítése: Polgármesteri Hivatalban megvalósult, a pályázatok figyelése folyamatos.
- 4. intézkedés:** Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása: a közfoglalkoztatás keretében csekély számban sikerült néhány személyt alkalmazni, nagyobb létszámban a Szociális Alapszolgáltatási Központ által elnyert pályázat során.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
 melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléri kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Civil Fórum Szervezése	A munkanélküliek számára bővíteni kell a	Önkéntes munka érdekében a civil szervezetek	Szvtv., Szociális koncepció	Igényfelmérés, Önkéntes Ponttal és regisztrált/re	Jegyző	Rövid: 2 hónap Hosszú: 3 hónap	Tájékoztató megbeszélés, megállapodás, esetleges	Meglévő humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság

		munkalehetőségeket	és a munkanélküliek közötti kapcsolat létrehozása		gisztrálni öhajtó egyesületekkel kapcsolat felvétel			munkavállalók körének bővülése		
2	Felzárkóztató képzések	Aluliskolázottság miatti társadalmi helyzet	Pozitívabb megítélés, jobb életesélyek	Antiszegregációs terv	8-10 osztály indítása, szakképzési lehetőség biztosítása	Jegyző, Intézményvezetők	2014. szeptember 30.	Oktatást befejezők száma	Humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
3	Családtervezési tanácsadások	A sok gyermekes családok elszegényedése veszélyt jelent	Tudatos, tervezett család nagyság, javuló létfeltétel	Antiszegregációs terv	Előadások, Programok szervezése	Jegyző, Intézményvezetők	2014. szeptember 30.	Terhesség megszakítások csökkenése, tervezett gyermekek	Humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság, jövő tervezés
4.	Ösztönzés a Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakítására	Nincs érdekképviselése a településen élő romáknak	érdekképviselő létrejötte	Antiszegregációs terv, Szociális Koncepció	tájékoztatás, információ nyújtása, kapcsolatfelvétel	jegyző	2014. január 31.	Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakulása	humán erőforrás, kommunikációs erőforrás	hosszú távú fenntarthatóság
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekekvédelmi	Jelzőrendszer	Jelzőrendszer	GYEJO beszámoló	Kapcsolatfelvétel,	Jegyző	2013. december	Információs lap, új	Kommunikációs, saját	Hosszú távú fenntartható

ÚJ SZÉCHENYI TERV

	jelzőrendszer felülvizsgálata	szereplőinek megváltozása, nehéz elérhetőség	változásának nyomon kísérése, könnyebb elérhetőség		adatgyűjtés, együttműködések megújítása		31.	megállapodások	humánerőforrás	ság
2	Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása	A bölcsőde és óvodák nyitvatartási ideje nem rugalmas	Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása	GYEJO beszámoló	Adatgyűjtés, igényfelmérés	Jegyző, Intézményvezetők	2014. március 31.	Alternatív ellátási formák: családi napközi, házi gyermeki felügyelet	Kommunikációs, saját humánerőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
3	Óvodáztatási támogatási igénybevétele	Nincs óvodáztatásra jogosult gyermek, nem látogatják rendszeresen az óvodát	Rászoruló családok részére óvodáztatási támogatás nyújtása	GYEJO beszámoló	Tájékoztatás, információnyújtás	Jegyző, Intézményvezetők	2014. március 31.	Óvodáztatási támogatással a gyermeket nevelők anyagi helyzetének javulása	Kommunikációs, saját humánerőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
4.	Nyári gyermekétkeztetés további biztosítása	Szünidő alatt több gyermek étkezése nem	minőségi, meleg étellel ellátott gyermekek	GYEJO beszámoló	megállapodás főzőkonyhával, igényfelmérés	jegyző	2014. augusztus 31.	minél több meleg étellel ellátott gyermek	meglévő erőforrás, rezszi, önerő	1 év

		megfelelően biztosított a szülők anyagi körülményei miatt	a szünet alatt		és					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása	A bölcsőde és óvodák nyitvatartási ideje nem rugalmas	Gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása	GYEJO beszámoló	Adatgyűjtés, igényfelmérés	Jegyző, Intézményvezetők	2014. március 31.	Alternatív ellátási formák: családi napközi, házi gyermeki felügyelet	Kommunikációs, saját humánerőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
2	Nőket segítő foglalkoztatási formák bevezetése	Nincs a gyermeket nevelő nők számára megfelelő, atipikus foglalkoztatási forma	A nők gyermeknevelése mellett munkát tudjanak vállalni		Igényfelmérés, gyakorlati bemutatók, konferencia szervezése	Polgármester	2014. szeptember 30.	Részmunkaidő, távmunka biztosítása gyermekes nők számára	Kommunikációs, saját humánerőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
3	Várandós nők számára programok szervezése	A szüléssel megszűnésével megszűnt a	Várandós nők segítése		Együttműködés a Székesfehérvári	Polgármester, Intézményvezetők	2014. szeptember 30.	Móri várandós nők támogatása	Kommunikációs, saját humánerőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság

		szülésfelkészítő csoportok szervezése			Szülészettel és a Móri Védőnőkkel					
4.	Szülői klub megalakítása a elsősorban egyedülálló szülők számára	Sok az egyszülős, csonka család, akik emiatt hátrányos helyzetűek	Egymást segítő közösség kialakítása	GYEJO beszámoló, Szociális Koncepció	igényfelmérés, kapcsolatfelvétel, együttműködés	polgármester	2013. december 31.	klubtagok száma, együttműködésük	információs, humán erőforrás	hosszú távú fenntarthatóság

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősügyi tanács megalakítása	Nincs megfelelő érdekképviselő	Idősek érdekképviselője	Szociális koncepció	Kapcsolatfelvétel nyugdíjas klubokkal, toborzás	Polgármester	2013. december 31.	Idősügyi tanács létrejötte	Kommunikációs, saját humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
2	Települési médiában magas színvonalú tájékoztatás idősek részére	Nem jut el minden időshöz a megfelelő információ	Az idősek megfelelő és színvonalas tájékoztatása, őket érdeklő témákban	Szociális koncepció	Kapcsolatfelvétel nyugdíjas klubokkal, helyi médiával	Polgármester	2014. szeptember 30.	Helyi médiában tájékoztató cikkek, riportok az idősekről/időseknek	Kommunikációs, saját humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
3	Az idősek számítógép és internet	Alacsonyabb mértékű számítógépe	Hétköznapi internethasználat és		Kapcsolatfelvétel idős csoportokkal	Polgármester, Intézmény	2014. szeptember 30.	Biztos számítástechnikai	Kommunikációs, saját humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság

	használatának erősítése	ismeretek	elektronikus levelezési készségek kialakítása		l és kulturális és oktatási intézményekkel	vezetők		ismeretek, napi használat az időkörében	rrás	
4.	Idős szervezetek, nyugdíjas klubok támogatásának biztosítása továbbra is	Magas számú tagság, de kevés a saját anyagi forrás	Klubok fenntartása a jövőben is, minőségi programok idősek számára	Szociális Koncepció	kapcsolatfelvétel, további együttműködés	polgármester	2014. május 31.	további megállapodás	kommunikációs, saját erőforrás	hosszú távú fenntarthatóság

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Települési honlap akadálymentesítése	Településen élő fogyatékosok hozzáférése a honlaphoz	Honlap akadálymentesítése	Szociális koncepció	Műszaki informatika megvalósítása	Jegyző	2014. március 31.	Honlap látogatók száma	Saját humán erőforrás, szoftverköltés	Hosszú távú fenntarthatóság
2	Speciális osztályfőnöki órák szervezése 7-8. osztály	Esélyegyenlőségi problémákra fel kell hívni a figyelmet	Gyermekek megismertetése a fogyatékos személyek életvitelével	Szociális koncepció	Kapcsolatfelvétel fogyatékos célcsoportokkal és iskolákkal	Jegyző, Intézményvezetők	2014. szeptember 30.	Esélyegyenlőségi problémákra érzékenyebb gyerekek	Kommunikációs, saját humán erőforrás	Hosszú távú fenntarthatóság
3	Móri	Legtöbb	Fogyatékos	Szociális	Pályázatfigy	Jegyző	2015. június	Akadályme	Saját	Hosszú távú

ÚJ SZÉCHENYI TERV

	közintézmények akadálymentesítése	középület nem akadálymentes	ok számára elérhető szolgáltatások	koncepció, integrált városfejlesztési stratégia	elés, pályázatok benyújtása		30.	ntes középületek, intézmények	humán erőforrás	fenntarthatóság
4.	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának elősegítése	Kevés a munkalehetőség a megváltozott munkaképességűek számára	Munkalehetőség, munkajövedelem biztosításának elősegítése a megváltozott munkaképességűek számára	Antiszegregációs terv, Szociális koncepció	igényfelmérés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal	polgármester	2014. május 31.	rehabilitációs járadék fizetése helyett minél több 50 éven felüli foglalkoztatása	kommunikációt, humán erőforrás	hosszú távú fenntarthatóság

